

226509

I. sorozat 2. szám

A Balaton és környéke

A NÉPMŰVELÉSI MINISZTERIUM MEGBÍZÁSÁBÓL
A TERMÉSZETTUDOMÁNYI TÁRSULAT
KÖZREMŰKÖDÉSÉVEL
KIADJA
A MAGYAR FOTÓ DIA-OSZTÁLYA

BUDAPEST 1951.

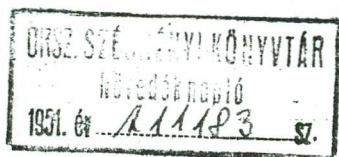
TUDNIVALÓK

A BESZÉLŐ KÉPEK előadászsövegeit és filmdiasorozatait az illetékes megyei tanács népművelési alosztálya díjtalanul kölcsönzi. Az odaszállítás költségei a kölcsönző hivatalt, a visszaszállítási költségei a kölcsönvevőt terhelik. Közérdek, hogy a szöveggönyveket és a filmdiasorozatokat felhasználásuk után azonnal visszaküldjük a Megyei Tanács Népművelési Alosztály címére. A kölcsönzött előadászsövegekért, a diasorozatokért a kölcsönvevő hivatal anyagi felelősséggel tartozik. A szöveget változtatni (áthúzni, stb.) nem szabad. Különösen kíméljük a filmdiasorozatokat a karcolástól.

A vetítettképes előadásokkal kapcsolatos tapasztalatok, indítványok és észrevételek közlését a Magyar Fotó Dia- osztálya (Landler Jenő-utca 28.), bárkitől köszönettel veszi.

Az 1949., 1950., 1951. oktatási évadban megjelent vetítettképes előadászsövegek és filmdiasorozatok címjegyzéke a füzet borítólapjának hátsó oldalán található.

226509

Felelős kiadó: Csongrádi István

2767. — Merkantil-nyomda, Budapest. Fel: vez.: Várna Gergely.

A BALATON ÉS KÖRNYÉKE

1. A Balaton hazánk és Kelet-Európa legnagyobb tava, országunk egyik legszebb és igen értékes területe. A Balaton a Dunántúlon, a Bakony-hegység lábánál terül el. Dél-Nyugatról északkeleti irányban hosszan elnyúlt fekvésű. Hossza 77 km, legnagyobb szélessége 14 km. Felszíne 610 km² területet foglal el.
2. A Balatont az ország minden részével kitűnő, gyors közlekedési hálózat kapcsolja össze. Vasutak és autóbuszok szállítják a kirándulókat és üdőzőket. Budapestre és Pécsre állandó repülőjárata is van. A vasutak, autótutak megszakítatlan gyűrűként ölelik körül a tavat s összekötik a partmenti fürdőket, községeket. A part szemben fekvő két oldalát sok helyi hajó-járat köti össze.
3. Négy rajzunkon a Balaton történeti kialakulását látjuk. Az első ábrán a Balaton helyét még homokos fennsík foglalja el, amely a földtörténeti múltban ezt a területet borító tengerből ülepedett le. A tenger visszahúzódása után szárazzá vált ez a terület. A tudományos elnevezése a Pannonia-i fennsík. A fennsíkot alkotó laza kőzeteket viharos északi széljárás kapta fel és egyre hordta Dél felé. A második ábrán már jól láthatjuk az évezredekig működő szél munkáját; a fennsík szinte behorpadt. Később, amint azt a harmadik ábrán láthatjuk, a kemény kőzetek lábánál megmozdult a föld kérge és a horpadás helyén teknohöz hasonló szakadék keletkezett. A Föld történetének következő szakaszában — a jégkorszakban — sok eső, hó hullott, az időjárás hűvösebbre fordult. A teknoszerű besüllyedésből a víz nem tudott lefolyni. Lassanként megtelt vízzel, hatalmas tó keletkezett. Így alakult ki a negyedik ábrán látható ősi Balaton.
4. Abban az időben a Balaton vízállása 26 méterrel magasabb volt, mint ma. Ezért magasabb területeket is elöntött, tehát kiterjedése is nagyobb volt. Ezt az ősi kiterjedésű Balatont térképünkön pontozott szürke részek jelzik. Látjuk, hogy pl.

a tihanyi félszigetet teljesen körülvette a víz, vagyis sziget volt. A hatalmas víztömeg azonban utat tört magának, a mai Sió-csatorna környékén a Duna felé és vízének egyrésze lefolyt. 14 méterrel csökkent ekkor a tó vízállása. Kiterjedése is kisebb lett, de ez még mindig nagyobb volt, mint a mai Balatoné; ezt mutatják térképünkön a feketére rajzolt részek. Jó ideig megtartotta a Balaton ezt a szintet, majd később fokozatosan, napjainkig 12 métert csökkent vízállása. Térképünkön a fehér rész a Balaton mai kiterjedését ábrázolja.

5. Ez a hajó nem utasokat szállít, hanem különleges fúróhajó. A Balaton fenéktalajából ennek segítségével vesznek iszapmintát. Az iszap sok mindent elmond a Balaton történetéből. Tele van ősrégi időkben élt állatok és növények maradványaival. Ezeknek a tanulmányozásából, meg a parti kőzetek vizsgálatából a tudósok meg tudták állapítani, hogy a Balaton kb. 100—150 ezer évvel ezelőtt keletkezett.

A Balaton partvidéke.

6. Tegyük sétát a Balaton körül. Az üdülőknek ismerős ez a partrészlet. A Balaton déli partja — Aligától Balatonberényig — végig ilyen lapos, sekélyvízű, fővényes. A fokozatosan mélyülő víz igen alkalmas fürdőzésre, ezért a dolgozók és gyermekeik, főleg a déli partmenti üdülőkben töltik szabadságukat.
7. Egészen más az északi part. A meder hirtelen mélyül, erősen iszapos és gyakran többszáz méter szélességben nádas borítja. A fürdőhelyeket, kikötőket és hajóutakat állandó kotrással kell itt tisztántartani. Kenesétől kezdve, csaknem az egész északi partot ilyen nádasok tarkítják.
8. Az északi part hirtelen mélyülését legjobban Tihanynál tapasztalhatjuk. Ennek oka az állandó szél- és vízjárás. Itt a legmélyebb a Balaton vize. 11 méter, míg az átlagos mélység csupán 3 méter. Amint a képen is látható, a parti mellvédet sziklák védik . . . .
9. . . . a téli jég pusztító partromboló tevékenységétől.
10. Ilyen volt 50 évvel ezelőtt a tihanyi partvidék. Kiépített part, műút egyáltalán nem volt. Az agyagos-homokos magas parton még növényzetet sem láthatunk.
11. A tihanyi félsziget csúcsánál Tihanyrév és Szántórév között a legkeskenyebb a Balaton: csupán 1.5 km széles. Valamikor

itt is szélesebb volt a tó, azonban a hullámozás és az északi szél hordta homokból fokozatosan feltöltődött. A hullámozás a parttal párhuzamosan homokból, kavicsból, nádból stb. egész töltéseket épít, amelyeket a környéki lakosság turzásoknak nevez.

12. Képünk az aszófői öblöt ábrázolja. Az északi part tele van ilyen zátonyos káka-szigetekkel.
13. Örvényestől Badacsonyig a part meredek, sziklás, köves. A víz hirtelenül mélyül. A meder itt már nem annyira iszapos. A partmenti vízben káka és szittyó nő.
14. Keszthely és Balatonszentgyörgy között a part ingoványos és dús növényzettel borított. Szinte észrevétlenül olvad bele a vidék a Kisbalaton nagykiterjedésű ingoványába. Valamikor a Kisbalaton is nyílt víztükör volt. Az idők során, főleg a Zala folyó hordaléka feltöltötte és növényzet borította be. Gazdaságilag igen értékes terület, mert dús tőzegkitermelőhely. A tőzeget fűtésre, szigetelőlapok készítésére, trágyázásra és almózásra használják. A Kisbalaton tőzegkészlete 450 millió mázsa s ma is állandóan folyik itt a tőzegképződés.
15. 50 évvel ezelőtt ilyen volt a Balaton akarattyai partrészlete. A partmenti építkezéseket akkor még évről-évre megismétlődő partrogyások veszélyeztették.
16. Ilyen ma ugyanaz a partvidék: A parton műút és vasútvonal vezet. A lejtőket dús növényzet borítja. Így teszi szebbé az emberi munka a Balaton környékét.

A Balaton környékének kőzetei.

17. A Balaton környéke valóságos földtani kiállítás. Majd minden kőzet, ami hazánk területén előfordult, megtalálható itt. Képünkön a felsőörsi, már elhagyott vörös homokkő bányát látjuk. A fejtés helyén összegyűlt eső és hólé kis tavat alkot. Igen gyakori kőzet a Balaton-felvidéken a vörös homokkő. Mintegy 230 millió évvel ezelőtt rakódott le. Dús vastartalma miatt, vörös a színe. Hazánk területén ebben az időben szárazmeleg éghajlat volt.
18. Balatonfüred környéki mészkőbánya. A mészkő a Balaton-felvidék és a Bakony egyik legfontosabb kőzete. Ez a földtörténet középkorában, mintegy 180—200 millió évvel ezelőtt keletkezett, tehát jóval „fiatalabb”, mint a vörös homokkő. Ekkor már az a sivatag, amelyből a vörös homokkő visszamaradt, lesüllyedt és helyét a tenger foglalta el. Ennek a

tengernek üledéke a mészkő. Mint képünkön látjuk, nagy összefüggő tömböket is lehet fejteni belőle, ezeket építkezésre használják fel. A törmeléket pedig útburkolásra és mészégetésre használjuk.

19. Ez a Keszthely környéki Vonyarc-vashegy, amely dolomitból áll. A dolomit ugyanabból a földtörténeti korból származik, mint a mészkő. Szintén tengeri üledék. Az itt bányászott dolomitot nem lehet olyan nagy tömbökbe fejteni mint a mészkövet, mert tele van repedésekkel. Ezért főleg útburkolásra használják. A dolomitot könnyű felismerni. Alakja mindig jellegzetesen gömbölyödő, mert a sarkos élek lekopnak.
20. A gyönyörű veszprémi Séd-hegyet is dolomit alkotja. Csodálatos szépségéért sok kiránduló keresi fel. A dolomitból álló hegyek közé mélyen bevágta magát a patakocska. A hegyoldalt búja növényzet borítja, mely közül helyenként hatalmas tönkökbe bukkan ki a csupasz dolomit, repedéseiben egy-egy bokor kapaszkodik meg. A völgy mélyén magasba törő jegenyesor nő ki.
21. A képünkön látható kenesei magaspart tétegeiben sok csiga és kagylómaradványt találhatunk, ami bizonyítja, hogy ezt a területet valamikor tenger borította. A tengernek az üledékei az itt található rétegek is, ezek azonban már a földtörténet újkorában keletkeztek. „Alig” 8 millió évesek.
22. A rajzunkon is láthatjuk, hogy az agyag és homok váltakozik ezekben a rétegekben. Ezek az ősi tengerbe ömlő folyók hordalékai. A tenger egyre kisebb lett, majd tóvá változott, végül teljesen feltöltődött és kiszáradt. Jóval később történt az a hatalmas beszakadás, amely a Balaton medrét kialakította.
23. Számos ilyen magaspart ékesíti a Balaton környékét. Tiszta időben messzire látszanak és megragadó látványt nyújtanak. Egyik-másik 80—100 méter magasságot is elér.
24. Ez a földvári magaspart. Mint hatalmas bástya, úgy emelkedik a fák fölé. Hasonló szép magas partot találunk még Fűzfőtől Szabadiig, Tihanyban, Bogláron, Fonyódon és Berényben is. A magas partokat alkotó homok és agyag fontos ipari nyersanyagok: az agyagból téglát égetnek, a homokot szintén építőanyagként hasznosítják.
25. Képünkön az aligai löszfalat láthatjuk. Ezt a sárga-földnek is nevezett kőzetet mindig megtaláljuk a magas partokon. A lösz a szelek útján szállított porból rakódott le. Meredekfalú partokat alkot, kitűnő termőtalaj.

26. Térképünk a balatonkörnyéki kialudt tűzhányókat ábrázolja. A balatoni táj jellegzetességei a kialudt tűzhányók. Az egykori vulkánok nagyobb tölcseireinek nyoma ma is látható, legkönnyebben azonban a lehűlt és megkövesedett láváról: a bazaltról ismerhetjük fel azokat a hegyeket, amelyek valamikor működő vulkánok voltak.
27. A tihanyi homokbánya. A tihanyi félszigeten a homok és agyag fölött nem lósztt, hanem bazalt és tufarétegeket találunk. A tufa a tűzhányók vízben lerakódott finom pora. A bazalt a föld belsejéből a tűzhányó működése során felszínre került kőzetanyag. A tűzhányók a tenger elvonulása után a Balaton nyugati vidékén Badacsony és Sümeg között, valamint a tihanyi félszigeten törtek ki. Ezért találunk bazaltot és tufát a homok és az agyag fölött.
28. A vulkáni por nagyerejű tűzhányó kitörés következtében kisebb-nagyobb távolságra szétszóródott, majd sorozatos vulkáni kitörés következtében a földfelszínen alakjának megfelelően rétegesen felhalmozódott. A tihanyi félszigeten számos helyen találunk ilyen szép párhuzamosan rétegeződött vulkáni tufát.
29. Tapolca mellett, a Szentgyörgy-hegyen látható ez a jellegzetes oszloposeiválású bazalt, amelyet Nagy-Orgonának neveznek. A bazalt a néhány 10-ezer évvel ezelőtt működött tűzhányók kiömlött anyagából származik. A tűzhányóból izzó állapotban tört fel a kőzetolvadék, a láva, utána hirtelen lehűlt, megrepedezett és oszlopos formában vált szét. Az eső, hó, szél, tovább tágították a repedéseket, így keletkeztek az orgonasípkhoz hasonló oszlopok. Hazánknak ez természeti szépsége világviszonylatban is párját ritkítja. Egy-egy ilyen oszlop magassága eléri a 10—15 métert is.
30. A halápi bazaltbánya udvara, háttérben a Badacsony és a Szentgyörgy-hegy csúcsa. A bazalt a legfontosabb út- és vasútépítő kőzet. Az ország legtávolabbi tájaira is szállítanak a balatoni bazaltvidéken termelt kőzetből.
31. Oszlopos elválású bazalt a halápi bányában. Ezek a kőzetek a fejtés során kerültek napvilágra, tehát nem voltak kitéve évtízezredeként keresztül az időjárás viszontagságainak. Ezért nem tágultak ki az oszlopok közötti rések úgy, mint a Nagy-Orgona esetében. Az oszlopos elválású bazalt nagyon megkönnyíti a kőfaragó munkáját a burkoló készítésénél. A Szovjetunióban a bazaltot az eddiginél sokkal szélesebb körben tudják felhasználni. A bazaltot, mely valaha izzón folyó

- olvadék volt, felolvasztják és tetszés szerint formába öntik, sajtoltják, és így a legkülönbözőbb ipari és háztartási eszközöket készítik belőle, akárcsak az üvegből.
32. Az alsóórsi hegyen épült kilátóból messze elláthatunk. A háttérben a földtörténeti újkorból származó fűzfői és kenesei magas partokat látjuk, az előtérben pedig a földtörténeti ókorban lerakódott kőzetek legömbölyödött lankás dombjai terülnek el.
  33. Ha a kilátóból nyugat felé nézünk, messze elláthatunk a Balaton-felvidék és a déli Bakony hegyei közé. Ezek anyagának lerakódása a földtörténeti középkorban, mintegy 200 millió évvel ezelőtt kezdődött meg.
  34. A füredi öböl látképe Tihanyból. A kép háttérében látható füredi hegyeket is a föld középkorában lerakódott mészkő, márga és dolomit alkotják.
  35. Képünkön a vörösberényi völgyet látjuk. A Balatonfelvidéket és a Bakonyt a föld története során számos törés szabdalta meg. A törések mentén völgyek alakultak ki. Igen érdekesek a Balaton hosszanti irányára merőleges, úgynevezett harántvölgyek. Ezek a meredekfalú, erdővel borított lejtőjű völgyek gyönyörű kirándulóhelyek. Itt futnak le a hegyvidék vizei a Balatonba. Meredek oldalfaluk számos kőbányának lett természetes feltárója.
  36. A tihanyi félszigeten ez a kis tó gyűjti magába a csapadékvizek nagy részét. A tó jóval később keletkezett, mint a Balaton, szintje mintegy 50 méterrel magasabb a Balaton szintjénél. Régebben, még 100 évvel ezelőtt is, két tó volt itt: a Külső-tó, mely lassan teljesen feltöltődött és a képünkön látható Belső-tó, amely ma is megvan. Ezt a tavat gazdaságilag is hasznosítják, jelenleg kísérleti halastó szerepét tölti be.
  37. Képünkön tihanyi gejzirkúpokat látunk. Tűzhányókitörések alkalmával a hegyek repedései közül a lávával együtt forró víz is tört fel a föld mélyéből. Az ilyen felszökő melegvízű forrást gejzírnek nevezik. A gejzírek a tűzhányó kitörése után is még hosszú ideig működtek. Nagy erővel feltörő forró vizük feloldotta a kőzeteket s mikor lehült a víz, az oldott kőzeteket kicsapta, lerakta. Ezeknek a lerakódásából keletkeztek a gejzirkúpok.
  38. Az egyik legszebb gejzirkúp Tihanyban az Aranyház, melynek kürtője a körülötte lévő kőzetek lepusztulása után került napvilágra.
  39. Ez a gömbölyded kis hegy a Vashegyi bocka. Valamikor a

keszthelyi hegységhez tartozott, de a földtörténeti alakulások során lezakadt róla. Anyaga dolomit. A hegyet körülvevő síkság a földtörténet legújabb korában, a Balaton keletkezése idején töltődött fel.

40. A Balatonvidék iparilag legfontosabb területe és egyik legszebb tája a Badacsony és Sümeg között elterülő bazaltvidék. Legismertebb a háttérben látható Badacsony koporsóalakú tomege, valamint Szentgyörgy-hegy, Csobánc, Tátika, Szigliget, stb.
41. A bazalt-hegyek közül legismertebb a Balaton partján a koporsóalakú Badacsony. Messziről látható, megkapó látványt nyújt. Oldalában, mint képünkön is láthatjuk, bánya volt: bazaltot fejtettek ki. A hegyet különleges természetű szépségére való tekintettel népi demokráciánk védett területnek nyilvánította. A bazalt máladékos talaja igen alkalmas a szőlőtermelésre. Ezért híresek a balatonvidéki, főleg a badacsonyi borok.
42. Változatos balatonmenti bazaltvidék Haláp felől nézve. A háttérben a Csobánc és a Badacsony csúcsai emelkednek ki. Különösen szépek a kúpalakú csúcsok.
43. Térkép-vázlatunk a természetvédelmi emlékeket és földtani érdekességű kirándulóhelyeket mutatja be Balaton környékén. A Balaton vidéke rendkívül gazdag földtani, állattani és növénytani szempontból értékes területben. Az ilyen területeket a szakemberek véleménye alapján kormányzatunk védetté nyilvánítja és eredeti formájában őrzi meg. Ilyenek pl. a Kisbalaton, Badacsony-hegy, tihanyi félsziget, stb. Ha kirándulunk a védett területekre, védjük és óvjuk a természeti kincseket, hogy mások is gyönyörködhesenek bennük és a tudomány is felhasználhassa további kutatásaihoz.

Ősmaradványok a Balaton-környék közeteiben

44. A világhírű nevezetességű „tihanyi kecskeköröm”, mely 8 millió év előtti tengerben élt *Congerina* nevű kagyló megkövesedett héjja. A Balaton környékén sok csigának és kagylónak maradtak meg a héjja. A parti fűvényben gyakran találunk ilyeneket.
45. A veszprémi márgából került napvilágra ez a 200 millió évvel ezelőtt élt ősteknős maradvány. Hossza 1.2 méter. Az egész világon ezenkívül csak még egy ehhez hasonló svájci lelet ismeretes.

46. 150-200 millió évvel ezelőtt éltek ezek a tengeri lábastejűek, vagy tudományos nevükön Ammoniták, a Bakony és a Balaton-felvidék helyén akkoriban elterült tengerben. Képünkön megkövesedett házukat mutatjuk be. A képen látható fajták maradványai az egész világon kizárólag itt találhatóak.
47. A Balatonban igen sokfajta hal él. A halak jelentős szerepet játszanak a közellátásban, ezért a balatoni halászatnak nagy népgazdasági jelentősége van.
48. A Balaton gazdag halállománya most megtízszereződik avval, hogy a Szovjetunióban végzett kutatások és tapasztalatok alapján ma már mesterséges megtermékenyítés útján szaporítják a halakat. A kifogott halak egy részét a helyszínen feldolgozzák, halkonzervet készítenek belőle.
49. Térképünk a balatonkörnyéki hév- és gyógyvizeket mutatja be. A hévvizek feltörése tulajdonképpen a tűzhányók utóműködése. Ezért a hévvizek igen gazdagok oldott ásványi nyersanyagokban, és így gyógyíthatóságuk. A szénsavas vizek, vagy másképp savanyúvizek is így keletkeztek és szintén gyógyíthatóságuk.
50. Világhírű gyógyfürdő a Balaton környékén a Keszthely melletti Hévízfürdő. Vízében nyílik a messze földön híres trópusi vizililiom, a lótuszvirág. A fürdő vize rendkívül gazdag rádiumban és oldott ásványi anyagokban. Számos betegséggel szemben gyógyító hatású.
51. Ma a korszerűen felszerelt gyógyszállókban a dolgozók nyelik vissza egészségüket. Gondos ápolással, szakorvosi felügyelettel biztosítja államunk annak az elvnek az érvényesítését, hogy számunkra legfőbb érték a dolgozó ember.
52. A Balatonvidék egyik földtani érdekessége és természeti szépsége a tapolcai tavas-barlang. A barlang a mintegy 12 millió évvel ezelőtt keletkezett, laza, lukacsos mészkőből alakult ki. Járatai a barlangkutatók megállapításai szerint több kilométer hosszúak.

A Balaton gazdasági jelentősége.

53. Nagy gazdasági jelentősége van a nádbereki nádgazdaságnak. A nádat az építőiparban szigetelőlemezek készítésénél, vakolatkészítésnél, állványozásnál használják és igen nagy mennyiségben szállítjuk külföldre is. A sásból háziipari cikketek, szatyrokat, lábszőnyeget, bútort, stb. készítenek.

A „BESZÉLŐ KÉPEK” 1949., 1950., 1951. oktatási évadban megjelent előadászsövegeinek és filmdiasorozatainak címjegyzéke:

SZABAD FÖLD TÉLI ESTÉK:

- A Nagy Októberi Szocialista Forradalom (Sz.—1. sz.)
Képek a szovjet kolhozok életéből (Sz.—2. sz.)
Szovjetunió, a béke őre (Sz.—3. sz.)
Sztálin-élete (Sz.—4. sz.)
Moszkva felé tekint a világ (Sz.—5. sz.)
A szovjet falu kultúrélete (Sz.—6. sz.)
Felszabadult ország — felszabadult nép (Sz.—8. sz.)
Országos Mezőgazdasági kiállítás és Tenyészállatvásár
(Sz.—9. sz.)
Aratás a nagyszénási „Dózsa” termelőszövetkezetben
(Sz.—10. sz.)
Baldog jövőnk — ötéves tervünk (Sz.—11. sz.)
300 millió ember a békéért (Sz.—12.)
A koreai nép harca a szabadságért (Sz.—13. sz.)
Második parasztküldöttségünk útja a Szovjetúnióban (Sz.—14. sz.)
Képek néphadseregünk életéből (Sz.—15. sz.)
Faekétől a traktorig (Sz.—16. sz.)
Hogyan él a péri „Micsurin” termelőcsoport parasztsága
(Sz. 17. sz.)
Hogyan él a kistormási „Dózsa” termelőszövetkezet parasztsága
(Sz.—18. sz.)
A gyapottermelés (Sz.—19. sz.)
Zöld futószalag (Sz.—20. sz.)
Sport: egészségvédelem (Sz.—21. sz.)
Tartsuk tisztán házunk táját (Sz.—22. sz.)
A legfontosabb növényápolási munkák (Sz.—23. sz.)
Látogatás a kiskirályági „Ifjú Gárda” termelőszövetkezetben
(Sz.—24. sz.)
Bányász munka, szép mesterség (Sz.—25. sz.)
Érdőgazdaságunk (Sz.—26. sz.)
A talaj szerkezete és élete (Sz.—27. sz.)
A nép fiai a hadseregben (Sz.—28. sz.)
Hogyan védekezünk a tüdővész ellen (Sz.—29. sz.)
Épül a földalatti gyorsvasút (Sz.—30. sz.)
Amit a rákbetegségről mindenkinek tudnia kell (Sz.—31. sz.)

Képek a Szovjetúnióból:

Képek a Szovjetúnióból (Szu.—1. sz.)

Tavaszi a kolhozban (Szu.—2. sz.)

Természettudományi:

A csillagos ég (T.—1. sz.)

Az állattenyésztés új útjai (T.—2. sz.)

Micsurin a természet nagy átalakítója (T.—3. sz.)

A növények élete (T.—4. sz.)

A világ, amelyben élünk (T.—5. sz.)

Az ember származása (T.—6. sz.)

Művészet:

A szovjet festőművészet (M.—1. sz.) (Színes üveglapozitív)

Mesék:

Mese az aranykakasról (M.—2. sz.)

A cár és a madár (M.—3. sz.)

Híradó:

Győr-Sopron, Hajdú-Bihar, Pest, Veszprém, Zalamegyei híradó
(H.—1. sz.)

Játék filmek:

Az ezred fia

Mr. Twiszter

Sztálingrádi csata I—II. rész.

Az ifjú gárda I—II. rész.

Aki a népnek vermet és . . . .

Aktuális:

Május elseje a dolgozók harcos ünnepe (A.—1. sz.)

Magyarország felszabadulása (A.—2. sz.)

Nők harca a békéért (A.—3. sz.)

Ismerd meg hazádat!

Az aggteleki cseppkőbarlang (I.—1. sz.)

A Balaton és környéke (I.—2. sz.)

